

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti 4-bosqich Ijtimoiy ish ta'lim yo'nalishi talabalariga 7-semestr uchun «Davlat pensiya ta'minoti» fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to‘liq anglashga yo‘naltiradigan savollardan iborat bo‘ladi (tayanch iborasi bo‘lmaydi).
1.	Davlat pensiya ta'minoti	Davlat pensiya ta'minoti tizimini yaxshilashga qaratilgan qanday islohotlar amalga oshirildi?	“Pensiya ishi” fanining predmetini nima tashkil qiladi.	Pensiya ishi” fanining o‘qitishdan maqsad nimalardan iborat?	“Pensiya” so‘zining lug‘aviy ma‘nosi nimani anglatadi?	O‘zbekistonning qonun hujjatlarida pensiya tushunchasiga qanday ta’rif berilgan?

2.		O‘zbekistonning qonun hujjatlarida pensiya tushunchasiga qanday ta’rif berilgan?	Pensiya tizimi deganda nimani tushunasiz?	Pensiyalarning ikkiyoqlama xarakteri nimalarda namoyon bo‘ladi?	O‘zining ijtimoiy mazmun-mohiyatiga ko‘ra pensiya sug‘urtasi nimani anglatadi	Sug‘urtaviy pensiyaning miqdori qanday omillar ta’sir ko‘rsatadi
3.		Pensiya tizimlarini tavsiflovchi mezonlarni aytib bering	Milliy pensiya tizimlarini tashkil etishning asosiy tamoyillari nimalardan iborat	Pensiya tizimining aholini ijtimoiy himoyalashdagi o‘rmini qanday izohlaysiz	“Taqsimlanuvchi” pensiya tizimining avlodlar birdamligi printsiipi nimani anglatadi	Davlat ijtimoiy siyosatini amalga oshirishda pensiya ta’minotining o‘rni va ahamiyati yoribi bering
4.	Davlat pensiya ta’minoti	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yilda mamlakatimizni rivojlantirishning eng muhim ustuvor vazifalari to‘g‘risidagi Parlamentga Murojaatnomasida pensiya tizimiga taalluqli qanday fikrlar ilgari surildi	Ijtimoiy himoya deganda nimani tushunasiz	O‘zbekistonda pensiya va ijtimoiy nafaqalarga qaratilgan ijtimoiy himoya yo‘nalishlarini izohlab bering	Sizningcha, pensiya ta’minoti tizimida qanday muammolar mavjud	Istiqlolning dastlabki yillaridan boshlab davlat pensiya ta’minoti tizimida qanday ijobiy o‘zgarishlarga erishildi
5.	Davlat pensiya ta’minoti	“2019-2030 yillarda O‘zbekiston Respublikasi pensiya tizimini isloh qilish Kontseptsiya”sini ishlab chiqishdan maqsad nimalardan iborat	Davlat pensiya ta’minoti tizimiga demografik omillar ta’sirini tavsiflab bering	Ijtimoiy sug‘urta tizimini moliyalashtirishda aholining mutanosib ishtirokini ta’minlash deganda nimani tushunasiz	Fan sohasidagi ilmiy maktablar namoyandalarini bilasizmi	Dunyoning ko‘plab mamlakatlarida pensiya tizimidagi islohotlar, eng avvalo, qanday omillar ta’siridan kelib chiqib, amalga oshirilmoqda
6.		Pensiya ta’minoti tizimida mehnat stajining ahamiyatini izohlab bering	Rivojlangan mamlakatlarda pensiyaga chiqish yoshini bilasizmi	Dunyoning turli mamlakatlarida pensiya ta’minotining qanday modellari qo‘llaniladi	Buyuk Britaniya pensiya tizimi to‘g‘risida nimalarni bilasiz	Ijtimoiy ta’minot tizimi birinchi marta qachon va qaerda yaratilgan

7.	Davlat pensiya ta'minoti	Pensiya tizimining "avlodlar birdamligi" tamoyiliga nimalarni nazarda tutadi	Shvetsiyada pensiyalarning qanday turlari mavjud	Finlyandiya va Norvegiya pensiya tizimining o'ziga xos xususiyatlarini ifodalab bering	AQSh pensiya tizimini izohlab bering	Chili pensiya tizimidagi innovatsiya nimalarni nazarda tutadi
8.		Xitoy pensiya tizimining o'ziga xos qanday jihatlari mavjud	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotiga a'zo mamlakatlarda amalga oshirilgan va oshirilayotgan pensiya islohotlari nimalarni nazarda tutadi	O'zbekistonda pensiya ta'minoti tizimining tashkiliy jihatdan qanday shakllari mavjud	Jamg'arib boriladigan pensiya ta'minoti deganda nimani tushunasiz	Jamg'arib boriladigan pensiya tizimida qo'llaniladigan tushunchalar mazmun-mohiyatini izohlab bering
9.	Davlat pensiya ta'minoti	Jamg'arib boriladigan pensiya tizimining funksiyalarni izohlab bering	O'zbekiston Respublikasida pensiya ta'minoti tizimining rivojlanish bosqichlari aytib bering	Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasi pensiya ta'minoti tizimida qanday islohotlar amalga oshirilmoqda	Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasi pensiya ta'minoti tizimida qanday islohotlar amalga oshirilmoqda	Pensiya so'zining lug'aviy ma'nosini bilasizmi
10.		Dunyoning ko'plab mamlakatlarida pensiya tizimidagi islohotlar, eng avvalo, qanday omillar ta'siridan kelib chiqib, amalga oshirilmoqda	Pensiya ta'minoti tizimida mehnat stajining ahamiyatini izohlab bering	Rivojlangan mamlakatlarda pensiyaga chiqish yoshini bilasizmi	Dunyoning turli mamlakatlarida pensiya ta'minotining qanday modellari qo'llaniladi	Buyuk Britaniya pensiya tizimi to'g'risida nimalarni bilasiz
11.	Davlat pensiya ta'minoti	Ijtimoiy ta'minot tizimi birinchi marta qachon va qaerda yaratilgan	Pensiya tizimining "avlodlar birdamligi" tamoyiliga nimalarni nazarda tutadi	Shvetsiyada pensiyalarning qanday turlari mavjud	Finlyandiya va Norvegiya pensiya tizimining o'ziga xos xususiyatlarini ifodalab bering	AQSh pensiya tizimini izohlab bering
12.		Chili pensiya tizimidagi innovatsiya nimalarni nazarda tutadi	Xitoy pensiya tizimining o'ziga xos qanday jihatlari mavjud	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotiga a'zo mamlakatlarda amalga oshirilgan va oshirilayotgan pensiya islohotlari nimalarni nazarda tutadi	O'zbekistonda pensiya ta'minoti tizimining tashkiliy jihatdan qanday shakllari mavjud	Jamg'arib boriladigan pensiya ta'minoti deganda nimani tushunasiz

13.	Davlat pensiya ta'minoti	Jamg'arib boriladigan pensiya tizimida qo'llaniladigan tushunchalar mazmun-mohiyatini izohlab bering	Jamg'arib boriladigan pensiya tizimining funksiyalarni izohlab bering	O'zbekiston Respublikasida pensiya ta'minoti tizimining rivojlanish bosqichlari aytib bering	Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasi pensiya ta'minoti tizimida qanday islohotlar amalga oshirilmoqda	Pensiya so'zining lug'aviy ma'nosini bilasizmi
14.		Dunyoning ko'plab mamlakatlarida pensiya tizimidagi islohotlar, eng avvalo, qanday omillar ta'siridan kelib chiqib, amalga oshirilmoqda	Pensiya ta'minoti tizimida mehnat stajining ahamiyatini izohlab bering	Rivojlangan mamlakatlarda pensiyaga chiqish yoshini bilasizmi	Dunyoning turli mamlakatlarida pensiya ta'minotining qanday modellari qo'llaniladi	Buyuk Britaniya pensiya tizimi to'g'risida nimalarni bilasiz
15.	Davlat pensiya ta'minoti	Ijtimoiy ta'minot tizimi birinchi marta qachon va qerda yaratilgan	Pensiya tizimining "avlodlar birdamligi" tamoyiliga nimalarni nazarda tutadi	Shvetsiyada pensiyalarning qanday turlari mavjud	Finlyandiya va Norvegiya pensiya tizimining o'ziga xos xususiyatlarini ifodalab bering	AQSh pensiya tizimini izohlab bering
16.		Chili pensiya tizimidagi innovatsiya nimalarni nazarda tutadi	Xitoy pensiya tizimining o'ziga xos qanday jihatlari mavjud	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotiga a'zo mamlakatlarda amalga oshirilgan va oshirilayotgan pensiya islohotlari nimalarni nazarda tutadi	O'zbekistonda pensiya ta'minoti tizimining tashkiliy jihatdan qanday shakllari mavjud	Jamg'arib boriladigan pensiya ta'minoti deganda nimani tushunasiz
17.	Davlat pensiya ta'minoti	Jamg'arib boriladigan pensiya tizimida qo'llaniladigan tushunchalar mazmun-mohiyatini izohlab bering	Jamg'arib boriladigan pensiya tizimining funksiyalarni izohlab bering	O'zbekiston Respublikasida pensiya ta'minoti tizimining rivojlanish bosqichlari aytib bering	Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasi pensiya ta'minoti tizimida qanday islohotlar amalga oshirilmoqda	Pensiya so'zining lug'aviy ma'nosini bilasizmi
18.		Pensiya ta'minotining ijtimoiy-iqtisodiy mazmunini tushuntirib bering.	Pensiya ta'minoti holatini baholovchi ko'rsatkichlarni sanab bering	Jahonda qanaqa pensiya tizimi modellarini bilasiz? Har biriga izoh bering	O'zbekistonda davlat ijtimoiy siyosatning asosiy yo'nalishlarini aytib bering	Pensiya ta'minoti tizimining maqsadlarini tushuntirib bering

19.	Davlat pensiya ta'minoti	Qamrov koeffitsienti nima va u qanday hisoblaniladi	Bosim koeffitsienti orqali qanday ko'rsatkich aniqlanadi	Qoplash koeffitsienti qanday aniqlanadi	O'zbekistonda demografik vaziyat qanday	Demografik holatning o'zgarishi pensiya ta'minoti tizimiga qanday ta'sir ko'rsatadi
20.		Iqtisodiy faol aholi deganda nimani tushunasiz	O'zbekistonda jami aholi tarkibida iqtisodiy faol aholi soni qancha va bu ko'rsatkich pensiya tizimiga qanchalik ta'sir ko'rsatadi	Pensiya tizimini isloh qilishdan maqsad nima	Pensiya so'zining lug'aviy ma'nosini bilasizmi	Pensiya ta'minotining ijtimoiy-iqtisodiy mazmunini tushuntirib bering
21.	Davlat pensiya ta'minoti	Muddatidan oldin yoshga doir pensiya tayinlash va ularning xususiyatlari (tashkilot tugatilganda, 53-58 yosh)	Boquvchisini yo'qotganlik pensiyasini olishga haqli bo'lgan shaxslar qaramog'ida bo'lish (voyaga etmagan, mehnatga layoqatsiz, birga istiqomat qilish)	Diniy tashkilot a'zolarining ish stajini hisoblash tartibi (BHM, 340 so'm, soliq, stash sotib olish)	Pensiya ishi fanining predmeti va uning asosiy vazifalari (pensiya jamg'armasi, ijtimoiy ta'minot)	Mehnat staji va uzoq yillik xizmat davri (erkaklar-25, ayollar-20, 55-60 yosh, 1% ustama)
22.		Liliputlar va pakanalarga pensiyalar (yoshni 15 yoshga qisqartirish, ish staji kamida 15-20 yil)	Harbiy xizmatchilarning pensiya ta'minoti (12 yilu 6 oy, 40-45%, ustama 3%)	Davlat soliq xizmati organlari va ularning ijtimoiy ta'minot munosabatlaridagi ishtiroki (ixtiyoriy, majburiy sugurta badallari)	Ijtimoiy himoya milliy agentligi ijtimoiy ta'minotning ob'ekti sifatida	Kasaba uyushmalarining ijtimoiy ta'minot munosabatlaridagi ishtiroki (xujjatlar yukolganda, ish stajini aniklash, moddiy yordam)
23.	Davlat pensiya ta'minoti	Ish staji to'liq bo'lmagan chog'dagi pensiya (eng kam pensiya, etarli ish stajiga ega bulmaslik)	Uzoq yillik xizmat davri va uni hisobga olishning xususiyatlari (imtiyozlar, urtacha oylik ish xaki)	Mehnat staji tushunchasi, turlari va ahamiyati (umumiy, maxsus)	Bandlikka ko'maklashish markazlari ijtimoiy ta'minotning ob'ekti sifatida	Ish stajini hisoblab chiqarish (ish stajiga kushib xisoblanadigan faoliyat turlari, imtiyozlar)
24.		Nogironlik pensiyasini tayinlashda ish stajini hisoblash tartibi (17-modda, kasb kasalliklari)	Xalq banklari ijtimoiy ta'minotning ob'ekti sifatida (jamg'arib boriladigan pensiya)	Uchuvchilar va uchuvchi-sinovchilar tarkibiga kiruvchi xodimlarga pensiyalar tayinlash uchun	Fuqarolarning davlat pensiya ta'minotiga taaluqli huquqlar (nafaqa, pensiya)	Diniy tashkilot a'zolarining ish stajini hisoblash tartibi (BHM, 340 so'm, soliq, stash sotib olish)

				belgilangan xizmat muddatlarini hisoblab chiqish tartibi (20 soat, 12 soat)		
25.	Davlat pensiya ta'minoti	Nogironlik pensiyalarni tayinlash shartlari (TMEK xulosasi, I-II guruh, kasb kasalligi, mexnatda mayiblanganlik, umumiy kasalliklar)	Jamg'arib boriladigan pensiya badallari to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etish (xalq banklari,)	O`z-o`zini band qilganlarni stajini hisoblash tartibi (101 turdagi ishlar, BHM, 2020 yil 8 iyundagi qaror)	Pensiyani tanlash huquqi (yoshga doir, boquvchisini yuqotganlik, nogironlik, o`zlari tanlagan bitta pensiya)	Davlat soliq xizmati organlari va ularning ijtimoiy ta'minot munosabatlaridagi ishtiroki (ixtiyoriy, majburiy sugurta badallari)
26.		Pensiya tayinlashda o'rtacha oylik ish haqini hisoblash tartibi (ketma-ket 5 yil, 12 baravari)	Jamg'arib boriladigan pensiya ta'minoti sub'ektlari (moliya vazirligi, nodavlat pensiya jamgarmasi, xalq banki)	Stajni sotib olish tartibi (BHM, 4,5 barobar, chet elda ishlaganlarga)	Byudjetdan tashqari pensiya jamg'armasi va uning huquqiy maqomi (pensiya jamgarmasi, pensiya, nafaqa).	Mehnat staji tushunchasi, turlari va ahamiyati (umumiy, maxsus)
27.	Davlat pensiya ta'minoti	Davlat pensiyalarining turlari (yoshga doir, nogironlik, boquvchisini yo'qotganlik)	Fuqarolarga tayinlanadigan va to'lanadigan nafaqalar (ishsizlik, bola parvarishlar, suyunchi, 3-18 yoshgacha)	O`z-o`zini band qilganlarni stajini hisoblash tartibi (101 turdagi ishlar, BHM, 2020 yil 8 iyundagi qaror)	O'zbekiston Respublikasi bilan boshqa davlatlar o'rtasidagi pensiya bo'yicha bitimlar (shartnoma, chet el fukarolari, fukaroligi bulmagan shaxslar)	Uchuvchilar va uchuvchi-sinovchilar tarkibiga kiruvchi xodimlarga pensiyalar tayinlash uchun belgilangan xizmat muddatlarini hisoblab chiqish tartibi (20 soat, 12 soat)
28.		Ayol – 54 yoshda. O`OIH – 2000000, staj -25 yil. Yoshga doir pensiya miqdori qancha? (ortiqcha yil 1%, tayanch miqdor - 55%)	“INSON” ijtimoiy xizmatlari tomonidan tayinlanadigan pensiya (bolalar nafaqasi, 3 yoshgacha, 18 yoshgacha)	Stajni sotib olish tartibi (BHM, 4,5 barobar, chet elda ishlaganlarga)	Chet elda ishlash davrlari ish stajiga qo'shib hisoblash tartibi.	Ayol – 54 yoshda. O`OIH – 2000000, staj -25 yil. Yoshga doir pensiya miqdori qancha? (ortiqcha yil 1%, tayanch miqdor - 55%)
29.	Davlat pensiya ta'minoti	Pensiyalarni tayinlashning umumiy	To'liqsiz mehnat staji bilan pensiya tayinlash	Umumiy belgilangan yoshni 1 yilga	Pensiya tayinlashda o'rtacha oylik ish haqini	Erkak 40 yoshda, O`OIH – 2000000,

		tartibi va asosiy qoidalari (yoshga doir pensiya, uch oy ichida)	(5 yil, mehnat stajiga mutanosib, eng kam pensiya)	qisqartirilgan holda imtiyozli pensiya olish huquqi (37-moddaning 1999 yil ayollar yili)	hisoblash tartibi (ketma-ket 5 yil, 12 baravari)	staj -17 yil Nogironlik pensiyasi miqdori qancha? (ortiqcha yil 1%, tayanch miqdor - 55%, 40 yoshda – 9 yil staj)
30.		Yoshga doir pensiya olish huquqi (7-modda, 55-60 yosh)	Mavsumiy ishlarda band bo'lganlarni ish stajini hisoblash tartibi.	Yoshidan qat'iy nazar imtiyozli pensiya olish huquqi (yoshini 1 yilga, 5 yilga, 10 yilga kiskartirish, urush nogironlari, liliputlar)	Umumiy belgilangan yoshni 5 yilga qisqartirilgan holda imtiyozli pensiya olish huquqi (urush nogironlari, zararli, ogir ishlar)	Pensiyalarni qayta hisoblash (nogironlik guruxi uzgarganda, eng kam oylik ish xaki miqdori uzgarganda)